

תוכניות חינוכיות

במוזיאון בית טרזין

המרכז החינוכי בבית טרזין הוקם בשנת 1993 ומקיים מגוון רחב של תוכניות חינוך וימי עיון המתאימים לתלמידי בתי הספר היסודיים (כיתות ה' - ו'), חטיבות הביניים ובתי ספר על יסודיים. בנוסף, מתקיימים בבית טרזין ימי עיון לחיילי צה"ל וכוחות הביטחון, סטודנטים, מורים ואנשי חינוך, גמלאים ועוד.

סיפורו יוצא הדופן של גטו טרזיינשטאט מאפשר דיון במגוון רחב של נושאים

היסטוריים והומאניים ובניהם: יהדות מרכז אירופה וגורלה, הליך הגטואיזציה ו"הפתרון הסופי", התנגדות רוחנית, ספורט ורוח האדם, חינוך תחת תנאים בלתי אפשריים, אומנות כדרך לשרוד ועוד.

ההדרכה נעשית על ידי מדריכים בעלי ותק וניסיון רב שנים והיא כוללת סיור בתערוכות המוזיאון, הרצאות, עבודות חקר, צפייה בסרטים, סדנאות, עדויות ועוד.

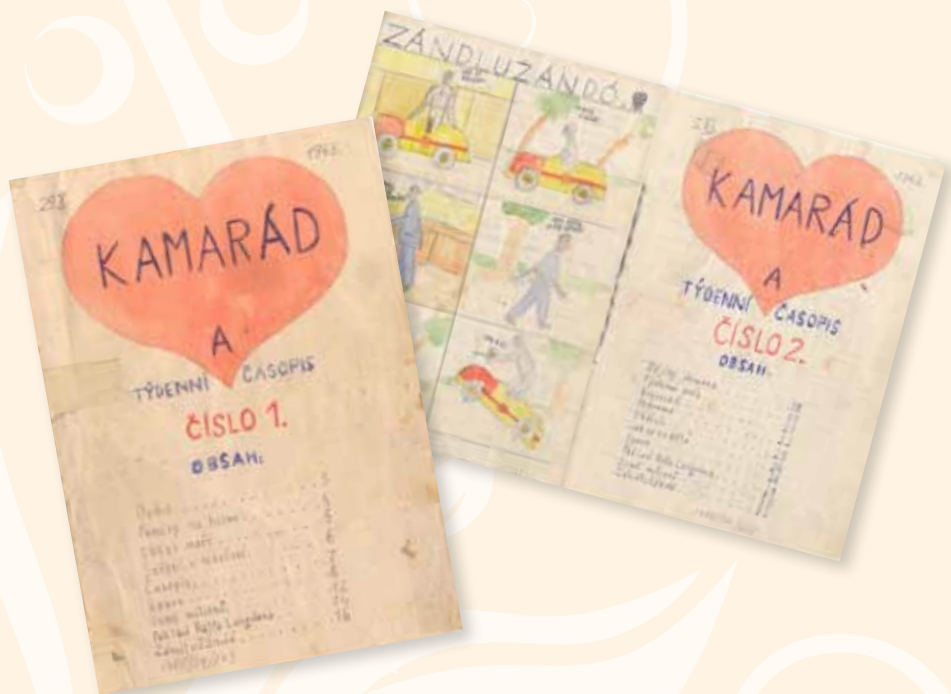
תכניות החינוך:

- ◀ "העיתון שלנו" - ילדים כותבים בעקבות עיתוני ילדים בגטו
- ◀ "להתבגר בגטו טרזיינשטאט"
- ◀ "המשחק היה החיים שלנו..."
- ◀ בעקבות גורלה של משפחה אחת
- ◀ ליצור את השמש במקום בו איננה
- ◀ ליגה טרזין - ספורט גזענות ורוח האדם
- ◀ "שואה וזיכרון"
- ◀ סדנאות והרצאות בנושאים שונים
- ◀ תוכנית מיוחדת לתלמידי החינוך המיוחד

ילדים יוצרים בעקבות עיתוני ילדים בגטו

במעונות הילדים בגטו טרזיינשטאט נוצרה עיתונות ילדים עשירה שנתנה ביטוי לקשיים, הפחדים, החלומות והתקוות שהיו חלק מעולמם של הילדים ובני הנוער בגטו. במהלך הפעילות נפרש בפני הילדים של ימינו עולמם של ילדי הגטו באמצעות הכתבים והציורים שהותירו אחריהם.

הפעילות כוללת שני מפגשים, האחד ב'בית טרזין' והשני בבית הספר. לאחר שיכירו התלמידים את סיפורו של גטו טרזיינשטאט ואת עולמם של הילדים כפי שבא לידי ביטוי בכתבים וציורים שונים ייצרו הילדים עיתון המבוסס על נושאים שונים הקשורים בחיי היומיום בגטו (חברות, טרנספורטים, חגים ועוד).

■ התכנית מיועדת לתלמידי כיתות ה' - ח'

להתבגר בגטו טרזיינשטאט

רוב הילדים בגילאי 12-16 חיו בגטו במעונות ילדים בנפרד מהוריהם. מציאות זו של שבירת התא המשפחתי הכתיבה שינוי באורחות החיים וביטויים של עצמאות והתבגרות.

התוכנית בוחנת את מערכות היחסים שהתקיימו בגטו כתוצאה מהמציאות שנכפתה על אסירי הגטו: מערכת היחסים שבין הילדים להוריהם, בין הילדים למחנכים ובין הילדים לבין עצמם. נבחן את המשמעות וההשלכות של ההתבגרות בתנאי הגטו, באמצעות כתבים, ציורים ועדויות של הילדים ובני הנוער בגטו.

רעה אנגלנדר, ילידת 1929, חדר, טרזיינשטאט 1943. 8.8

■ התכנית מיועדת לתלמידי כיתות ה'–ח'

“המשחק היה החיים שלנו...”

המשך החיים דרך הספורט בגטו

תוכנית חינוכית המבוססת על התערוכה “ליגה טרזין - ספורט ונעורים בגטו”. התכנית מתמקדת במשמעות החינוכית והערכית של הספורט ווהיא מכירה למשתתפים את דמויותיהם ותפיסת עולמם של השחקנים ומארגני פעילות הספורט בגטו. הספורט והחינוך הגופני היו חלק בלתי נפרד מתפיסת החינוך בגטו טרזיינשטאט. באמצעות המשחק הספורטיבי, בעיקר כדורגל, הונחלו ערכים חינוכיים, בדגש על בריאות הגוף והנפש, ונשמרה השפיות והקשר לעולם שאבד.

חונכים ומדריכי ספורט בגטו

פרדי הירש

סטלה הרמן

■ התוכנית מיועדת לתלמידי כיתות ד'-ט'

בעקבות גורלה של משפחה אחת

פעילות חקר בתערוכות המוזיאון במהלכה יכירו התלמידים את סיפורם של בני משפחה יהודית מפראג ויתודעו לאירועים מרכזיים בתקופה שקדמה להקמת גטו טרזיינשטאט ולחיי היום יום בגטו.

הפעילות מבוססת על עבודת חקר וגילוי דרך מוצגים ועדויות בתערוכות המוזיאון כשבסופן תתגלה בפני החוקרים הצעירים תמונה שלמה על אודות בני המשפחה. המסע עובר בתחנות חייהם של בני המשפחה - החיים לפני המלחמה, תקופת הגטו, מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו וההעפלה לארץ.

■ התכנית מיועדת לתלמידי כיתות ז'-ח'

”ליצור את השמש בשעה שאיננה”

המוסיקה היתה כשמש מחייה עבור האסירים בגטו טרזיינשטאט. בתנאים קשים מנשוא של רעב, מחלות ומוות המשיכו אסירי הגטו ליצור, לנגן ולשמוע מוסיקה והיא היתה עבורם ”מרד רוחני”.

במהלך הפעילות ילמדו המשתתפים על עולם התרבות שנוצר בגטו טרזיינשטאט. הפרויקט מאפשר לתלמידים להכיר וליצור דיאלוג עם יצירות שונות שנכתבו, צוירו או בוצעו בגטו, וזאת בדרך חווייתית ופעילה.

משך התוכנית נקבע בשיתוף בית הספר - ניתן לקיים את הפעילות במהלך יום עיון בבית טרזין או לחלופין, בבית הספר בסדרה של שני מפגשים (בני שעה וחצי כל מפגש) או מפגש אחד (שעה וחצי).

התוכנית משלבת את הסיפור ההיסטורי של גטו טרזיינשטאט ועולם התרבות והמוסיקה שהתקיימו בגטו, ביחד עם פעילות יצירה מוזיקאלית בעקבות סיפורו של עולם התרבות והיצירה בגטו.

הפרויקט משותף לבית טרזין ולעמותת ”נשימה”.

בדד'ך פריטה, "טבע דומם"

■ התוכנית מיועדת לכיתות ח-יב

ליגה טרזין - ספורט גזענות ורוח האדם

פעילות מיוחדת ויוצאת דופן בנושא הספורט בתקופת השואה.

התוכנית מקבלת השראתה מסיפורה של ליגת הכדורגל שהתקיימה בגטו טרזיינשטאט בשנים 1943-1945. מטרת התוכנית לעורר ולקיים דיון בנושאים ערכיים הקשורים לשואה ורלוונטיים גם כיום וביניהם, גזענות ואלימות, שנאה וגבולות חופש הביטוי, יחיד לעומת אחד, רוח האדם והתמודדות עם קושי.

בחלק הראשון, יכירו התלמידים את סיפורו הייחודי של גטו טרזיינשטאט, יעסקו בליגת הכדורגל שהתקיימה בגטו במשך כשנתיים ויכירו את תפיסת עולמם של השחקנים

ומארגני פעילות הספורט בגטו שדאגו לכך שבאמצעות הספורט הונחלו ערכים חינוכיים ונשמרת השפיות והקשר לעולם שאבד.

בחלק השני של הפעילות, יתקיימו הרצאה ודיון העוסקים בספורט גזענות ורוח האדם; ב"קסם" האחדות והעוצמה ונכונותם של בני האדם לוותר על חירותם האישית לטובת המנהיג וההמון ובכוחו של הספורט ההמוני (כדוגמת הכדורגל) לחזק את האדם ואת יכולת העמידה שלו.

■ התכנית מיועדת לתלמידי כיתות ט'-יב'

"מדוע" ו"כיצד" הן שאלות המפתח המעמתות את התלמידים עם נושאים הקשורים לזהות אישית ולאומית ולערכים הומאניים. לאחר סיור בתערוכות הקבע במוזיאון והכרות עם גורלה של יהדות מרכז אירופה שנשלחה לגטו טרזיינשטאט, תערך סדנת עיון הבוחנת גישות שונות בהתייחסות לזכרון השואה. השאלה המורכבת, כיצד יש להתייחס במאה ה-21 לזכרון השואה ומשמעותו, תידון בסיכום היום.

■ התכנית מיועדת לתלמידי החטיבה העליונה, הכנה של משלחות לפולין, אנשי חינוך וסטודנטים

בנוסף לתוכניות החינוכיות השונות, ניתן לקיים ימי עיון לתלמידי חטיבות הביניים והחטיבה העליונה הכוללים סיור מודרך בתערוכות המוזיאון וכן, הרצאה/סדנא בנושאים הבאים:

■ **"זיכרונות בצבע מן האפלה"** - עדות מצוירת של אלפרד קנטור. סדנה המבוססת על ציוריו ועדותו של האמן אלפרד קנטור. הסדנה מלווה בלוחות עם ציורי האמן ובעדותו.

■ **"דרך העיניים שלהם"** - סדנא העוסקת בעולמם של הילדים ובני הנוער בגטו באמצעות ציורים מגטו טרזיינשטאט.

■ **"כיסופים למחר טוב יותר"** - נוכחותה של ארץ ישראל בעולמם של אסירי גטו טרזיינשטאט, סדנא בעקבות מוצגים, יומנים וציורים העוסקים בדמותה של ארץ ישראל.

■ **"שחור, לבן הוא צבעוני"** - סדנה בעקבות האומנית והיוצרת פרידל דיקר ברנדייס ועבודתה עם ילדים ונוער בגטו. במהלך הסדנה המשתתפים יציירו בחומרים שונים תוך התייחסות למוזיקה.

■ **"תיעוד בستر בגטו טרזיינשטאט"** - אומנים וציירים בגטו. הרצאה וסדנה יוצרת.

■ **"ליגה טרזין - ספורט ורוח האדם"** - הרצאה ודיון העוסקים בנושא הספורט, גזענות ורוח האדם.

תוכנית מיוחדת לתלמידי החינוך המיוחד

המרכז החינוכי בבית טרזין פיתח תוכנית ייחודית המיועדת לתלמידי החינוך המיוחד (כיתות י'–יב'). התוכנית כוללת 12 מפגשים והיא מתקיימת לסרוגין בבית הספר ובתערוכות המוזיאון. התוכנית מודולארית ומתאמת לתוכנית הלימודים השנתית של בתי הספר.

במסגרת התוכנית חוקרים התלמידים על אודות חיי היום יום בגטו טרזיינשטאט: טרנספורטים אל הגטו, מגורים בגטו, עבודה, מעונות הילדים, מוסיקה בגטו, אופרת הילדים ברונדיבר, ליגה טרזין ועוד... עבודת החקר נעשית באמצעות מוצגים, יומנים וציורים מהגטו וכן עדויות וסרטים.

תיאום ימי עיון

ליצירת קשר לשם תיאום ימי עיון:

טלפון: 04-6369515

פקס: 04-6369793

דוא"ל: info@bterezin.org.il

אתר האינטרנט: <http://www.bterezin.org.il>

דרך אתר האינטרנט של בית טרזין ניתן להכנס לתכניות החינוך הוירטואליות:

"המשך יבוא" - תכנית העוסקת בעיתון הילדים "קמרד"

"להיות בטרזין" - מטלות חקר בנושאים שונים הקשורים בגטו טרזיינשטאט.

"מסע בזמן היהודי" - מסען של ארבע משפחות המסמל את מסע חייהן של

מאות אלפי משפחות יהודיות באירופה המזרחית והמרכזית בתקופה זו.

* ימי העיון ניתנים להתאמה לכל קבוצה בהתאם לדגשים בהם היא מעונינת,

אופי וסוג המשתתפים והזמן העומד לרשות הקבוצה.

בית טרזין

קרן להנצחת זכר חללי גטו טרזיינשטאט [ע.ר.]

גבעת חיים איחוד, ד.ב. עמק חפר, 3893500

טל: 04-6369515 פקס: 04-6369793

info@bterezin.org.il www.bterezin.org.il